

Становище относно дисертационен труд на тема
**„Геймификацията в обучението на студенти, бъдещи
учители“**,

представен от докторант Валерия Ивелинова Иванова
за ПРИСЪЖДАНЕ НА НАУЧНАТА СТЕПЕН „ДОКТОР“
към ШУ „ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ“
ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „СОЦИАЛНА И СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА“

Обща характеристика

Представената разработка, фокусирана в полето на медийната педагогика и развитието на медийната грамотност сред студенти и преподаватели във висши учебни заведения, представлява иновативен труд, поставящ с еднаква сила въпроса за образователното развитие на студентите, както и този за отношението им към ученето и към възможностите за висшето образование да се приближи в по-голяма степен към реалните потребности на съвременния свят.

Неоспоримо е обстоятелството, че днес дигиталната комуникация всеобхватно засяга всички аспекти на човешкия живот, като успоредно с това го променя съществено, въздействайки както на формите на общуване, така и върху професионалните изисквания и потребности, особено що се отнася до сферата на образованието на всичките му етапи. Съвременните дигитални технологии предлагат непрестанно нови форми за многопосочна реализация, променят представи за измерения като локалност и глобалност, реалност и виртуалност. Тези специфики на процесите на дигитализацията, както и влиянието им върху образованието, намират място в предложения труд, фокусиран се върху геймификацията като феномен (както и върху нейното ефективно приложение в обучението), който намирам за успешен и новаторски принос, особено що се отнася до наличната академична литература в България по разглежданата тема. В този смисъл поздравявам както докторанта, така и научния ѝ ръководител за смелостта да навлязат

надълбоко в тази научна област, която – поне по отношение на България – е все още с повече бели, отколкото с проучени и добре анализирани полета.

Методологична рамка

Обект на дисертационния труд е геймификацията в образованието, **а предмет на изследването** е геймификацията в процеса на обучение на студенти от професионално направление Педагогика. На тази база съвсем логично следва и целта на представената разработка - изясняване на същността на геймификацията и възможностите за практическото ѝ приложение в сферата на висшето педагогическо образование.

Задачите, свързани с постигането на тази цел, докторант Валерия Иванова формулира като:

- Идентифициране на понятието "геймификация" и доказване на целесъобразността на неговата употреба.
- Анализ на геймификацията, търсещ описание на нейните същност, проявления и функции.
- Изследване на отношението на академичната общност към геймификацията и към нейното приложение в обучението на студенти от професионално направление педагогика

Методите на изследване включват теоретичен анализ, контент-анализ на документация и педагогическа литература, експертна оценка, анкетен метод и стандартни статически методи, реализирани чрез програмите Excel и SPSS 15.0.

Структура

В структурно отношение дисертацията е организирана в увод, две основни глави, заключение, библиография и приложения, с общ обем, надхвърлящ 120 страници. Включени са 67 диаграми, десетина фигури и три таблици, подходящо илюстриращи в графичен план основните посоки на емпиричното изследване, които заедно с консултираните над 130 библиографични източници добавят допълнителна значимост на

предложения труд.

Уводът прави ясно и точно въвеждане в темата, с конкретно дефинирани обект, предмет, цел, задачи и методи. Тук - струва ми се - би могла да бъде зададена и изследователската хипотеза, като съставна част на задължителните атрибути на дисертационния труд. С оглед на обстоятелството, че тя присъства в емпиричната част на разработката, не разглеждам посоченото като недостатък, още повече, че самото въведение залага многопосочен контекст на изследването и допълнително провокира сериозен интерес.

Първата глава, представяща теоретичната рамка на дисертационния труд, проследява историята на геймификацията. Налице е точен преглед на терминологията в зададената област, с детайлно изясняване на лексикални и знакови характеристики. Позоваването на източниците е коректно и включва основните автори, работещи в тази област. Положително оценявам желанието да се типологизират различията чрез откритите от автора три подхода – цел, обхват и използване в неигрови контекст. Допада ми усилието и смелостта на докторанта сама да предложи своя собствена дефиниция, която – поне за мен – добре и точно обяснява понятието.

Положително оценявам и старанието – чрез преглед на литературата – да бъде направена класификация на видовете геймификация – структурна, базирана на игри, на състезания, на прогрес и бонуси (значки).

Приемам изводите, свързани с различните видове геймификация, както и твърдението, че съществува разномислие по въпроса, което ни най-малко не е необяснимо, като се има предвид, че феноменът е с относителна кратка история и в този смисъл тепърва предстои да бъде изучаван, анализиран и описван.

Ще отбележа като известен пропуск липсата на позоваване на някои основни теоретици на играта и игровите модели - Хьойзинга и Арагайл - чиито идеи биха могли да се проектират и посока на геймификацията, както и на някои български изследователи по темата

– Светослав Божидаров и Женета Каравасилева, които макар че изследват приложението на геймификацията в предучилищното и училищното образование, заслужават да бъдат отбелязани.

Успоредно с това съм задължен да кажа, че главата представя много добър преглед на различните платформи за геймификация в образованието, а чрез частта, свързана с „Препоръки при реализиране на геймифицирано обучение“ по много подходящ начин приключва теоретична част на изследването.

Втората част на дисертационни труд представя емпиричното изследване и точно формулира неговите същност и задачи. Последните се изразяват в стремежа:

1. Да се установи надеждността на инструментариума за изследване на геймификацията във висшето образование.
2. Да се изследва отношението на преподавателите към геймификацията и тяхната компетентност да геймифицират обучението.
3. Да се изследва отношението на студентите към средствата на геймификацията и тяхното използване в процеса на обучението.
4. Да се съпоставят мненията и оценките на студентите и преподавателите относно използването на геймификацията в съвместната им дейност.

Колкото до поставените критерии и съответните им показатели, акламирам от една страна наличието им, а от друга – струва ми се за подходящо към критерий 1 (Използване на геймификацията), наред с изброените *честота* и *обхват* да бъде добавен и още един показател, *полезност*, който би дал по-ясна качествена представа за отношението към геймификацията, най-малкото относно утилитарната стойност на прилагането ѝ в обучението.

Тук имам и един въпрос към докторанта: *Как си обяснявате факта, че групата на преподавателите на възраст между 40-55 години не обсъждат възможностите за разнообразяване на обучението чрез геймификацията?*

Относно заключителната част на дисертационния труд , ще си позволя да отбележа, че приемам направените изводи, съгласен съм с констатацията, че образованието е изправено пред криза, обусловена както от ограниченията, породени от пандемията КОВИД 19, така и поради несъвместимост между прилагани традиционни средства и потребностите на обучаемите, и реалността, нерядко влизащи в конфликт. Изразявам съгласие с тезата, че геймификацията, като феномен, предлага немалко решения, приложими както при електронна, така и при присъствена форма на обучение.

Приветствам направените препоръки и се присъединявам към идеята, че геймификацията следва да се въведе като критерий за оценяване на използваните обучителни методи, защото добавя положителна стойност към самото качество на образованието.

Препоръки

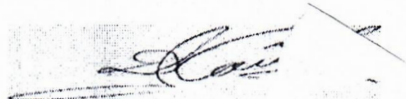
Като препоръки могат да се разглеждат посочените от мен бележки. Видно, че оценявам труда положително, намирам го за ясно-структурирано иновативно изследване, основаващо се на адекватни теоретична и методологическа рамка, откъдето произтичат и достойнствата на емпиричната част.

Въпроси

Въпросът ми към колегата Иванова е зададен в курсив по-горе в настоящото становище.

Въз основа на всичко посочено дотук изразявам положителното си отношение към този дисертационен труд и предлагам на Валерия Ивелинова Иванова да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление „Педагогика“.

15.07.2022

/проф. дн Данаил Данов/